

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ, АРХІТЕКТУРА І РОЗВИТОК В ПРІОРИТЕТАХ ЮНЕСКО

Укладач: Ю. С. Баланюк

*Методичні рекомендації до семінарських занять
для студентів V-VI курсів спеціальності
191 «Архітектура та містобудування»*

Чернівці
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2025

УДК 71/72.01(72.012)
Б 201

*Видано за ухвалою Вченої ради факультету архітектури,
будівництва і декоративно-прикладного мистецтва
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.
Протокол № 8 від 18 березня 2025 р.*

Б 201 Укладач: Баланюк Ю. С.

Глобалізація, архітектура і розвиток в пріоритетах ЮНЕСКО:
метод. рек. до семінарських занять / укл.: Ю. С. Баланюк. Чернівці :
Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. 25 с.

Зміст видання відповідає освітньо-професійній програмі підготовки бакалаврів за спеціальністю «Архітектура та містобудування» та програмі дисципліни «Глобалізація, архітектура і розвиток в пріоритетах ЮНЕСКО».

Методичні рекомендації до семінарських занять з курсу «Глобалізація, архітектура і розвиток в пріоритетах ЮНЕСКО» призначені для допомоги студентам опанувати навчальну дисципліну, забезпечити глибокий і всебічний аналіз основних питань курсу, навчити студентів елементам творчого застосування отриманих знань на практиці. Курс «Глобалізація, архітектура і розвиток в пріоритетах ЮНЕСКО» призначений для теоретичної підготовки фахівців у галузі архітектури та будівництва, даючи майбутньому магістру відомості про вплив глобалізації на архітектурну ідентичність, збереження історичної спадщини та урбаністичні трансформації. Студенти ознайомляться з ключовими міжнародними документами, ініціативами та пріоритетами ЮНЕСКО, що визначають стратегії розвитку архітектури та міст у XXI столітті. Сформульовані навчальні цілі змістових модулів допоможуть студентам у підготовці до семінарських занять.

УДК 71/72.01(72.012)

© Чернівецький національний
університет
імені Юрія Федьковича, 2025

ВСТУП

Мета дисципліни «Глобалізація архітектура і розвиток в пріоритетах ЮНЕСКО» є дослідження взаємозв'язку між глобалізаційними процесами, архітектурним розвитком та політикою ЮНЕСКО у сфері охорони культурної спадщини та сталого розвитку міст. Курс спрямований на аналіз впливу глобалізації на архітектурну ідентичність, збереження історичної спадщини та урбаністичні трансформації. Студенти ознайомляться з ключовими міжнародними документами, ініціативами та пріоритетами ЮНЕСКО, що визначають стратегії розвитку архітектури та міст у XXI столітті.

Завдання дисципліни:

- Ознайомлення з глобалізаційними процесами та їх впливом на архітектурний розвиток – аналіз змін в архітектурній ідентичності міст у контексті глобалізації.
- Вивчення міжнародних ініціатив ЮНЕСКО щодо охорони архітектурної спадщини – дослідження ключових конвенцій, хартій і програм ЮНЕСКО, спрямованих на збереження культурної та історичної спадщини.
- Дослідження впливу урбанізації на збереження історичних міст – розгляд викликів, пов'язаних із сталим розвитком та адаптацією архітектурної спадщини до сучасних потреб.
- Аналіз взаємодії міжнародних організацій та національних урядів у сфері містобудування та збереження культурної спадщини – вивчення політик, програм і прикладів ефективного співробітництва.
- Оцінка успішних та проблемних кейсів ревіталізації історичних міст у різних регіонах світу – розгляд конкретних прикладів інтеграції сучасної архітектури в історичне середовище.
- Вивчення принципів сталого розвитку в архітектурі та містобудуванні – аналіз концепцій «розумного міста» (smart city), екологічного будівництва та адаптації до кліматичних змін.
- Формування практичних навичок аналізу урбаністичних стратегій та розробки пропозицій щодо інтеграції принципів ЮНЕСКО в сучасний архітектурний розвиток.

Результати навчання

Навчальна дисципліна «Глобалізація архітектура і розвиток в пріоритетах ЮНЕСКО» спрямована на забезпечення засвоєння таких *загальних і спеціальних компетентностей*:

ЗК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК02. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК07. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, їх місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК01. Усвідомлення соціально-економічних і культурних аспектів архітектури та містобудування.

СК03. Усвідомлення особливостей розвитку історичних і сучасних стилів в архітектурі, містобудуванні, мистецтві та дизайні України та зарубіжних країн.

СК05. Здатність до аналізу і оцінювання природнокліматичних, екологічних, інженерно-технічних, соціальнодемографічних і архітектурно-містобудівних умов архітектурного проектування.

СК06. Здатність до виконання технічних і художніх зображень для використання в архітектурно-містобудівному, архітектурно-дизайнерському і ландшафтному проектуванні.

СК07. Усвідомлення основних законів і принципів архітектурно-містобудівної композиції, формування художнього образу і стилю в процесі проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів.

СК08. Усвідомлення теоретико-методологічних основ архітектурного проектування будівель і споруд,

містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів.

СК16. Усвідомлення загальних теоретичних, методичних і творчих засад архітектурного проєктування.

У результаті засвоєння змісту навчальної дисципліни студент має набути таких **програмних результатів навчання**:

ПР02. Знати основні засади та принципи архітектурно-містобудівної діяльності.

ПР04. Оцінювати фактори і вимоги, що визначають передумови архітектурно-містобудівного проєктування.

ПР05. Застосовувати основні теорії проєктування, реконструкції та реставрації архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів, сучасні методи і технології, міжнародний і вітчизняний досвід для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.

ПР06. Збирати, аналізувати й оцінювати інформацію з різних джерел, необхідну для прийняття обґрунтованих проєктних архітектурно-містобудівних рішень.

ПР09. Розробляти проєкти, здійснювати передпроєктний аналіз у процесі архітектурно-містобудівного проєктування з урахуванням цілей, ресурсних обмежень, соціальних, етичних та законодавчих аспектів.

ПР12. Застосовувати сучасні теоретико-методологічні та типологічні підходи до вирішення проблем формування та розвитку архітектурно-містобудівного та ландшафтного середовища.

ПР16. Розуміти соціально-економічні, екологічні, етичні й естетичні наслідки пропонованих рішень у сфері містобудування та архітектури.

ПР19. Організовувати презентації та обговорення проєктів архітектурно-містобудівного і ландшафтного середовища.

Семінарські заняття відіграють значну роль, оскільки стимулюють регулярне вивчення студентами першоджерел та іншої літератури, а також формують уважне ставлення до лекційного курсу; закріплюють знання, здобуті при

прослуховуванні лекції і під час самостійної роботи над літературою; розширюють ерудицію завдяки виступам товаришів і викладача на занятті; допомагають студентам перевірити правильність раніше здобутих знань, виділити в них найважливіше, суттєве; сприяють перетворенню знань на тверді особисті переконання, розвіюють сумніви, які могли виникнути на лекціях і при вивченні літератури, що особливо добре досягається зіткненням думок, дискусіями; прищеплюють навички самостійного мислення, усного виступу з теоретичних питань, привчають вільно оперувати термінологією, основними поняттями і категоріями; дають можливість викладачу систематично контролювати рівень самостійної роботи над першоджерелами, іншим навчальним матеріалом, розвивають уважність на лекціях; допомагають вивчити думки, пізнати інтереси студентів, слугують засобом його контролю не тільки за роботою студентів, але й за власною як лектора і керівника семінару, консультанта тощо.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Форми семінарського заняття

Розгорнута бесіда. Вона передбачає підготовку студентів із кожного питання плану заняття з єдиним для всіх переліком рекомендованої обов'язкової та додаткової літератури; виступи студентів (за їхнім бажанням або за викликом викладача).

Обговорення доповідей і презентацій. Доповіді готуються студентами за запропонованою темою. Крім загальних цілей навчального процесу, мета – прищеплення студентам навичок наукової, творчої роботи, самостійності мислення, смаку до пошуку нових ідей і фактів, прикладів.

Семінар-диспут. Семінар-диспут у групі або на потоці має чимало переваг. Диспут як елемент звичайного семінару може бути викликаний викладачем під час роботи або ж заздалегідь планується ним. Полеміка виникає навіть стихійно. Тоді студенти розвивають у собі винахідливість, швидкість розумової реакції і, головне, поглиблюють світогляд.

Семінар-пресконференція. Семінар-пресконференція – один із різновидів доповідей. З усіх пунктів плану семінару викладач доручає студентам (одному або кільком) підготувати стислі доповіді.

Колоквіуми-співбесіди викладача зі студентами зазвичай проводяться для з'ясування знань з тієї чи іншої теми курсу, їх розширення. Нерідко їх організовують у додаткові години для тих, хто не виявив активності на семінарах. Зазвичай колоквіуми проводяться в години семінарських занять.

Коментоване читання, вправи на самостійність мислення, письмова (контрольна) робота, семінар-колоквіум та інші.

З усіх вищезгаданих форм найчастіше використовувані такі:

1. Обговорення доповідей і проєктів. Доцільно виносити на обговорення не більше 2–3 доповідей тривалістю 12–15 хвилин (при двогодинному семінарі). Іноді, окрім доповідачів, з ініціативи викладача або ж за бажанням самих студентів призначаються співдоповідачі й опоненти.

2. Розгорнута бесіда дає змогу залучити до обговорення питань найбільшу кількість студентів, зрозуміло, що при використанні всіх засобів їх активізації: постановки добре продуманих, чітко сформульованих додаткових запитань до доповідача і всієї групи, вмільої концентрації уваги студентів на сильних і слабких сторонах виступів студентів, своєчасному акцентуванні інтересу на нових моментах, які розкриваються в процесі роботи тощо. Розгорнута бесіда передбачає також заздалегідь заплановані виступи окремих студентів з деяких додаткових запитань. Але подібні повідомлення – не основа для обговорення, а лише доповнення виступів, які вже відбулися.

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи, тільки у робочі дні. Консультування з викладачем в стінах вишу відбуваються у визначені дні та години.

Форми контролю

- поточний;

- підсумковий модульний;

Оцінювання знань студентів в університеті здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (СКТС –A, B, C, D, E, FX, F).

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті, за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти зі зазначеної теми (зокрема, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Усний виступ або виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінювання
5	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно виконано усі тестові завдання.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються окремі неточності та незначні помилки. Правильно виконано більшість тестових завдань.

3	Загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування й аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно виконано половину тестових завдань.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів і письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно виконано меншість тестових завдань.
1	Частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно виконано тільки окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань і практичних завдань. Не виконано жодного тестового завдання.

Доповнення виступу:

2 бали отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, які не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

1 бал отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, котрий доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Суттєві запитання до доповідачів:

2 бали отримують студенти, які своїм запитанням до доповідача суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

1 бал отримують студенти, які у своєму запитанні до доповідача вимагають додаткової інформації з основних проблем теми, яка розглядається.

Експрес-контроль:

2 бали нараховуються студентам, які вільно володіють усім навчальним матеріалом, орієнтуються за темою та аргументовано висловлюють власні думки.

1 бал отримують студенти, які частково володіють матеріалом та можуть окреслити лише деякі проблеми теми.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання. Підсумковий модульний контроль знань студентів здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Критерії підсумкового модульного оцінювання знань студентів

Письмова контрольна робота або тестування	Критерії оцінювання
25 – 30	Повністю володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно й аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко і всебічно розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно виконано усі тестові завдання.
20 – 24	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів і письмових

	відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини і аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно виконано більшість тестових завдань.
15 – 20	Загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно виконано половину тестових завдань.
7 – 15	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно виконано меншість тестових завдань.
1 – 6	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно виконано тільки окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Змістовий модуль 1

Тема 1.1. Баланс між локальними традиціями та глобальними тенденціями

План

1. Визначити, як глобалізація змінює архітектурні традиції різних регіонів.
2. Проаналізувати політику ЮНЕСКО щодо збереження локальних особливостей.
3. Оцінити роль міжнародних архітектурних конкурсів у формуванні трендів.

Мета:

1. Дослідити взаємодію глобальних архітектурних процесів і локальної ідентичності.
2. Оцінити ризики та переваги глобалізації для культурної спадщини міст.

Використана література

Основна

1. UNESCO Recommendation on the Historic Urban Landscape (2011).
2. Rapoport A. House Form and Culture (1969).
3. Norberg-Schulz C. Genius Loci: Towards a Phenomenology of Architecture (1980).
5. ICOMOS Charter on the Built Vernacular Heritage (1999).

Допоміжна

1. Гетун Г. В., Віроцький В. М., Плоский В. О.: в 5-ти кн. Кн. 5: Архітектура будівель та споруд. Книга 3: Історія архітектури і містобудування: підручник / За ред. Гетун Г. В. Кам'янець-Подільський: Рута, 2016 р. 713 с.
2. Петрів О.В. Історія архітектури: Підручник. Львів: Магнолія 2006, 209с.
3. Frampton K. Towards a Critical Regionalism (1983).

Контрольні запитання та завдання

1. Як балансувати між збереженням локальної архітектури та впливом глобальних стилів?
2. Які приклади успішної інтеграції традиційних стилів у сучасне будівництво?
3. Чи веде глобалізація до втрати архітектурної унікальності?

Тема 1.2. Політика сталого розвитку ЮНЕСКО та її вплив на архітектуру

План

1. Ознайомитися з ключовими документами ЮНЕСКО про сталість у культурній спадщині.
2. Проаналізувати, як екологічні ініціативи змінюють урбаністику.
3. Визначити приклади успішної адаптації сталих технологій у традиційні міста.

Мета:

1. Розглянути принципи сталого розвитку в архітектурі відповідно до стандартів ЮНЕСКО.
2. Дослідити, як політика ООН та ЮНЕСКО впливає на стале містобудування.

Використана література

Основна

1. UNESCO Policy Document for the Integration of a Sustainable Development Perspective into the Processes of the World Heritage Convention (2015).
2. UN-Habitat Sustainable Cities and Communities Report (2021).
3. Wilson A. Your Green Home: A Guide to Planning a Healthy, Environmentally Friendly New Home (2006).
4. ICOMOS The Valletta Principles for the Safeguarding and Management of Historic Cities, Towns and Urban Areas (2011).

Допоміжна

1. Гетун Г. В., Віроцький В. М., Плоский В. О.: в 5-ти кн. Кн. 5: Архітектура будівель та споруд. Книга 3: Історія

архітектури і містобудування: підручник / За ред. Гетун Г. В. Кам'янець-Подільський: Рута, 2016 р. 713 с.

2. Петрів О.В. Історія архітектури: Підручник. Львів: Магнолія 2006, 209с.

3. Vale B., Vale R. Green Architecture: Design for a Sustainable Future (1991).

Контрольні запитання та завдання

1. Які принципи сталого розвитку впроваджує ЮНЕСКО?
2. Як архітектура може зменшити вплив на клімат?
3. Чи можливий баланс між збереженням історичних об'єктів і впровадженням сучасних технологій?

Тема 1.3. Вплив урбанізації на культурну спадщину

План

1. Визначити основні загрози урбанізації для історичних міст.
2. Оцінити ефективність механізмів ЮНЕСКО у контролі за змінами у міських ландшафтах.
3. Розглянути приклади міст, які успішно інтегрують сучасне будівництво в історичний контекст.

Мета:

1. Дослідити виклики, які урбанізація створює для охорони культурної спадщини.
2. Проаналізувати політику ЮНЕСКО щодо регулювання розвитку міст.

Використана література

Основна

1. UNESCO World Heritage Cities Programme.
2. Rodwell D. Conservation and Sustainability in Historic Cities (2007).
3. UN-Habitat New Urban Agenda (2016).
4. ICOMOS Principles for Managing Historic Urban Landscapes (2005).

Допоміжна

1. Гетун Г. В., Віроцький В. М., Плоский В. О.: в 5-ти кн. Кн. 5: Архітектура будівель та споруд. Книга 3: Історія архітектури і містобудування: підручник / За ред. Гетун Г. В. Кам'янець-Подільський: Рута, 2016 р. 713 с.
2. Петрів О.В. Історія архітектури: Підручник. Львів: Магнолія 2006, 209с.
3. Lynch K. The Image of the City (1960).

Контрольні запитання та завдання

1. Чи є сучасна урбанізація загрозою для культурної спадщини?
2. Як можна поєднати збереження спадщини та зростання міст?
3. Які міста демонструють успішний приклад гармонійного розвитку?

Тема 1.4. ЮНЕСКО та політика інклюзивності в містобудуванні

План

1. Визначити ключові критерії інклюзивного містобудування.
2. Оцінити, як ЮНЕСКО впливає на політику доступності та соціальної рівності у містах.
3. Проаналізувати реальні кейси міст, що впроваджують інклюзивний дизайн.

Мета:

1. Розглянути концепцію «місто для всіх» у політиці ЮНЕСКО.
2. Дослідити, як архітектура та урбаністика можуть забезпечити інклюзивність простору.

Використана література

Основна

1. UNESCO The Right to the City: Bridging the Urban Divide (2010).
2. Gehl J. Cities for People (2010).

3. UN-Habitat Planning Sustainable Cities: Global Report on Human Settlements (2009).
4. ICOMOS Charter for the Interpretation and Presentation of Cultural Heritage Sites (2008).

Допоміжна

1. Гетун Г. В., Віроцький В. М., Плоский В. О.: в 5-ти кн. Кн. 5: Архітектура будівель та споруд. Книга 3: Історія архітектури і містобудування: підручник / За ред. Гетун Г. В. Кам'янець-Подільський: Рута, 2016 р. 713 с.
2. Whyte W. The Social Life of Small Urban Spaces (1980).

Контрольні запитання та завдання

1. Як інклюзивний дизайн змінює сучасні міста?
2. Чи є архітектура важливим фактором соціальної рівності?
3. Які світові приклади інклюзивних містобудівних рішень?

Тема 1.5. Позитивний та негативний вплив туристичної індустрії

План

1. Визначити ключові загрози надмірного туризму (overtourism) для історичних пам'яток.
2. Оцінити вплив туристичних потоків на економіку та культуру міст.
3. Проаналізувати, як ЮНЕСКО регулює збереження культурної спадщини у туристичних зонах.

Мета:

1. Дослідити, як масовий туризм впливає на культурну спадщину.
2. Проаналізувати стратегії сталого туризму в історичних містах.

Використана література

Основна

1. UNESCO Sustainable Tourism Programme.
2. ICOMOS International Cultural Tourism Charter (1999).
3. Richards G. Cultural Tourism: Global and Local Perspectives (2007).
4. UNWTO Managing Tourism Growth in Historic Towns (2019)

Допоміжна

1. Гетун Г. В., Віроцький В. М., Плоский В. О.: в 5-ти кн. Кн. 5: Архітектура будівель та споруд. Книга 3: Історія архітектури і містобудування: підручник / За ред. Гетун Г. В. Кам'янець-Подільський: Рута, 2016 р. 713 с.
2. Петрів О.В. Історія архітектури: Підручник. Львів: Магнолія 2006, 209с.
3. MacCannell D. The Tourist: A New Theory of the Leisure Class (1976).

Контрольні запитання та завдання

1. Як туризм впливає на культурну спадщину: збереження чи руйнування?
2. Які успішні приклади регулювання туристичних потоків у містах (Барселона, Венеція, Флоренція)?
3. Як балансувати між економічними вигодами туризму та необхідністю збереження історичних об'єктів?

Змістовий модуль 2

Тема 2.1. Адаптивне використання історичних будівель

План

1. Визначити основні принципи адаптивного використання в архітектурі спадщини.
2. Оцінити, як сучасні архітектори інтегрують нові функції в історичні будівлі.
3. Проаналізувати, які підходи використовує ЮНЕСКО для адаптації історичних об'єктів.

Мета:

1. Ознайомитися з концепцією адаптивного повторного використання історичних будівель.
2. Вивчити практики реконверсії старих споруд під сучасні функції.

Використана література**Основна**

1. ICOMOS Principles for the Preservation of Historic Timber Buildings (1999).
2. Rodwell D. Conservation and Sustainability in Historic Cities (2007).
3. UNESCO Historic Urban Landscape Approach (2011).
4. Bullen P., Love P. Adaptive Reuse of Buildings: A Sustainability Assessment (2011).

Допоміжна

1. Гетун Г. В., Віроцький В. М., Плоский В. О.: в 5-ти кн. Кн. 5: Архітектура будівель та споруд. Книга 3: Історія архітектури і містобудування: підручник / За ред. Гетун Г. В. Кам'янець-Подільський: Рута, 2016 р. 713 с.
2. Jokilehto J. A History of Architectural Conservation (1999).

Контрольні запитання та завдання

1. Чи може адаптивне використання бути альтернативою знесенню історичних будівель?
2. Які приклади успішної реконверсії старих споруд у нові функції?
3. Як знайти баланс між автентичністю та необхідністю модернізації?

Тема 2.2. Приклади реконструкції зруйнованих об'єктів за допомогою цифрових технологій**План**

1. Ознайомитися з використанням цифрових технологій у збереженні спадщини (VR, AR, BIM, 3D-сканування).

2. Проаналізувати успішні кейси відтворення втрачених пам'яток.
3. Оцінити виклики, пов'язані з цифровою реконструкцією архітектурних об'єктів.

Мета:

1. Дослідити, як цифрові технології допомагають відтворювати зруйновані пам'ятки.
2. Вивчити методи 3D-сканування, віртуальної та доповненої реальності у реставрації.

Використана література

Основна

- 1 UNESCO Digital Heritage Preservation Policy (2021).
2. ICOMOS Principles for the Documentation of Heritage Sites (1996).
3. Apollonio F. 3D Recording and Modelling in Cultural Heritage (2018).
4. Kiilerich B. Reconstructing the Past: Virtual Heritage and Digital Conservation (2020).

Допоміжна

1. Гетун Г. В., Віроцький В. М., Плоский В. О.: в 5-ти кн. Кн. 5: Архітектура будівель та споруд. Книга 3: Історія архітектури і містобудування: підручник / За ред. Гетун Г. В. Кам'янець-Подільський: Рута, 2016 р. 713 с.
2. Liestol G. Augmented Reality and the Interpretation of Cultural Heritage (2022).

Контрольні запитання та завдання

1. Чи можна вважати цифрову реконструкцію справжнім відновленням історичних пам'яток?
2. Які сучасні методи використовуються для сканування та реконструкції втрачених об'єктів?
3. Чи є ризики заміщення оригінальних матеріалів цифровими симуляціями?

Тема 2.3. Реконструкція після воєнних конфліктів (Сирія, Боснія, Україна)

План

1. Визначити основні стратегії реконструкції після конфліктів (реставрація, консервація, адаптивне використання).
2. Проаналізувати кейси відбудови історичних міст у Боснії, Сирії та Україні.
3. Оцінити роль ЮНЕСКО, ICOMOS та інших міжнародних організацій у процесах відновлення.

Мета:

1. Ознайомитися з принципами відновлення архітектурної спадщини після воєнних руйнувань.
2. Проаналізувати міжнародні практики реконструкції історичних міст і об'єктів.

Використана література

Основна

1. UNESCO Action Plan for the Recovery and Reconstruction of Cultural Heritage in Syria (2018).
2. ICOMOS Guidelines for Post-War Reconstruction (2017).
3. UNESCO Emergency Safeguarding of the Syrian Cultural Heritage (2016).
4. UN-Habitat Rebuilding for Peace: Post-Conflict Reconstruction Strategies (2019).
5. Rodwell D. Conservation and Reconstruction in Historic Cities (2020)

Допоміжна

1. Гетун Г. В., Віроцький В. М., Плоский В. О.: в 5-ти кн. Кн. 5: Архітектура будівель та споруд. Книга 3: Історія архітектури і містобудування: підручник / За ред. Гетун Г. В. Кам'янець-Подільський: Рута, 2016 р. 713 с.
2. Петрів О.В. Історія архітектури: Підручник. Львів: Магнолія 2006, 209с.
3. Вечерський В. Курс історії архітектури. Київ: Вид-во Інституту проблем сучасного мистецтва, 2006. 300 с.

Контрольні запитання та завдання

1. Чи можливо повернути місту його ідентичність після руйнування?
2. Які методи відновлення об'єктів спадщини використовували в Боснії, Сирії, Україні?
3. Яку роль у процесі відіграють міжнародні організації та місцеві громади?

Тема 2.4. ЮНЕСКО та політика охорони модерністських об'єктів

План

1. Визначити, чому модерністські об'єкти часто опиняються під загрозою зносу.
2. Проаналізувати успішні кейси охорони модерністських будівель (Бруталізм, Баухауз, Інтернаціональний стиль).
3. Оцінити перспективи включення модерністських об'єктів до списку ЮНЕСКО.

Мета:

1. Дослідити, як ЮНЕСКО визначає та захищає модерністські пам'ятки.
2. Ознайомитися з міжнародними стандартами збереження архітектури XX століття.

Використана література

Основна

1. UNESCO Modern Heritage Programme.
2. ICOMOS The Heritage of Modern Movement (1996).
3. Goldhagen S. Brutalism and the Post-War City (2018).
4. Rohan T. The Architecture of Paul Rudolph (2014)

Допоміжна

1. Гетун Г. В., Віроцький В. М., Плоский В. О.: в 5-ти кн. Кн. 5: Архітектура будівель та споруд. Книга 3: Історія архітектури і містобудування: підручник / За ред. Гетун Г. В. Кам'янець-Подільський: Рута, 2016 р. 713 с.

2. Петрів О.В. Історія архітектури: Підручник. Львів: Магнолія 2006, 209с.
3. Frampton K. Modern Architecture: A Critical History (1980).

Контрольні запитання та завдання

1. Чому модерністська архітектура вважається суперечливою в контексті збереження спадщини?
2. Які приклади модерністських об'єктів уже визнані ЮНЕСКО?
3. Як зберігати модерністську архітектуру, враховуючи її технічні та функціональні особливості?

Тема 2.5. Глобальні ініціативи щодо сталого містобудування та спадщини

План

1. Вивчити основні документи ЮНЕСКО, ООН та ICOMOS щодо сталого розвитку міст.
2. Оцінити успішні приклади сталих урбаністичних проєктів у Європі, Азії та США.
3. Проаналізувати, як екологічні та соціальні аспекти впливають на стратегії містобудування.

Мета:

1. Ознайомитися з міжнародними ініціативами сталого містобудування.
2. Дослідити, як концепція сталого розвитку інтегрується в урбаністику.

Використана література

Основна

1. UNESCO Sustainable Urban Development Programme.
2. UN-Habitat The New Urban Agenda (2016).
3. ICOMOS The Valletta Principles for the Safeguarding of Historic Urban Areas (2011).
4. Gehl J. Cities for People (2010).

5. Beatley T. Green Urbanism: Learning from European Cities (2000).

Допоміжна

1. Гетун Г. В., Віроцький В. М., Плоский В. О.: в 5-ти кн. Кн. 5: Архітектура будівель та споруд. Книга 3: Історія архітектури і містобудування: підручник / За ред. Гетун Г. В. Кам'янець-Подільський: Рута, 2016 р. 713 с.
2. Петрів О.В. Історія архітектури: Підручник. Львів: Магнолія 2006, 209с.
3. Вечерський В. Курс історії архітектури. Київ: Вид-во Інституту проблем сучасного мистецтва, 2006. 300 с.

Контрольні запитання та завдання

1. Як сталість поєднується з охороною культурної спадщини?
2. Які міста світу є прикладами успішного сталого розвитку?
3. Чи реально досягти повної екологічної нейтральності у містобудуванні?

Навчальне видання

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ, АРХІТЕКТУРА І РОЗВИТОК В ПРІОРИТЕТАХ ЮНЕСКО

*Методичні рекомендації до семінарських занять
для студентів V-VI курсів спеціальності
191 «Архітектура та містобудування»*

Укладач: **Баланюк** Юліана Сергіївна